

KAPCSOLAT A MÁSIK NEMMEL

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(7. parancsolat előtti bevezető óra)

Felkészítés egészséges emberi kapcsolatokra és a párválasztásra.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 1995; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Teológiai Alapismertek, Budapest, 1985; Jubileumi Kommentár, Budapest, 1995)

Házasság:

A teremtéskor Isten a férfit és a nőt egymás mellé rendelte. Az embernek az Isten számára való teremtettségét a másik nemmel való kapcsolatában tükrözi. (Szűcs Ferenc) Ahhoz, hogy az ember emberségét meg tudja élni, egy társra van szüksége. (1Móz 2,28) A férfi és a nő összetartozásának az első igazolása az volt, hogy a nő a nevét a férfi nevéből kapta (is-issá). Ketten egy testté lesznek. A házasság az Ószövetségben az Istennel kötött szövetség szimbóluma. A bűneset során megromlott ez a kapcsolat. A házasság lényegét két szóval fogalmazza meg a Biblia a teremtéstörténet során: „elhagyja” és „ragaszkodik” (1Móz 1,24). Az Ószövetségben olvasunk arról, hogy a bűn romboló hatása miatt megengedi a törvény a házasság felbontását, a válást.

Az Ószövetségben találkozunk szerelmi házassággal is, de sokkal inkább gazdasági megfontolásból, a név fenntartása szempontjából kötöttek házasságot. (Pl. Ábrahám feleséget keresett Izsáknak a saját hazájában. 1Móz 24)

A házasságkötést megelőzte a jegyesség. Ekkor a menyasszony már feleségnek számított. A Biblia ismeri a többnejűséget, bár azt nem Isten rendelte. A bibliai történetírók nem alkottak érték életet a többnejűség ténye fölött. Azonban nem csak a gazdagabb rétegek között találunk példát erre, hanem a szegények esetében is. Így például Jákóbnak már akkor volt két felesége Ráhel és Lea), amikor még szegény volt. A többnejűség nagyon sok esetben a bálványimádattal járt. Ezt látjuk Dávid történetében.

A keresztyén házasságkötésnél is azt kell komolyan venni, hogy Isten szerzi a segítő társat. A házasságkötés során egy férfi és egy nő életre szóló szövetséget köt egymással. A keresztyén házasság megjeleníti Isten szeretetét a világban.

A Biblia néhány esetben a házasságkötési ceremóniát is megemlíti. A menyasszony lefátyolozva jelent meg a vőlegénye előtt (1Móz 24,65). Az esküvőt nagy vendéglátással, evéssel és tánccal ünnepelték meg. Hét napig tartott (Bír 14,12)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Bölcsföldiné Türk Emese – Kerekes Szabolcs: Serdülők a gyülekezetben, in: Siba Balázs – Szabóné László Lilla – Pángyánszky Ágnes (szerk.): Együtt a hit útján – Gyülekezetpedagógiai kézikönyv, Kálvin Kiadó, Budapest, 2019, 177–213.; Fodorné Nagy Sarolta: A katechézis kommunikációs problémái, Kálvin Kiadó, Budapest, 1996.)

A serdülőkor legfontosabb feladata, hogy a gyermek, a fiatal egy integrált, felnőtt identitás kialakulásában fejlődjön. Ebben segíti őt a világ egyre szélesebb megismerése és mélyülő önismerete. Fő kérdése: Ki vagyok én és mi lehet belőlem. Magára pedig egyre inkább így tekint: „Az vagyok, aminek mások szemével látom magam”. Fontos, hogy értékeket felmutatva, személyes kapcsolatokban, valós megéleléseket biztosítva kísérjük őket ezen az úton.

Szükségük van a virtuális térből kilépve kapcsolatokra, élményekre, beszélgetésekre, amelyek reálisan tükrözik számukra saját formálódásukat, és adnak valós lehetőséget a „másokkal” való találkozásra.

Erikson fejlődésmélete szerint a korábbi életszakaszok krízisei most újra fellángolnak és megoldásra várnak. A csecsemőkor ösbizalom-bizalmatlanság krízisének lenyomata a csecsemőkori kötődés, a másik ember, majd az egész világ iránti bizalom alapjaként. Erre a bizalomra kell építenie a gyermeknek a kamaszkorban a barátság és a szerelem megélésében. Ezekben a kapcsolatokban támogató emberekre van szüksége, hosszas beszélgetésekre, hogy önmagát egyre tisztábban láthassa. Az egészséges emberi kapcsolatok feltételeinek bemutatása, az őszinte kérdések megfogalmazásának lehetősége támpontokat és kereteket ad a serdülőnek a társas kapcsolatokban való útkeresésében.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Felkészítés egészséges emberi kapcsolatokra és a párválasztásra.

Kognitív: Rámutatás arra, hogy mit jelent a másik nemmel való helyes (egészséges) kapcsolat.

Affektív: A fiú és lány, férfi és nő szerepek és kapcsolati háttér korosztályi szintű feltárása.

Pragmatikus: A tanuló bátorítása arra, hogy a párkapcsolataiban a helyes megoldásokat keresse.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköze, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Beszélgetés: testvérek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinek van lány vagy fiú testvére? • Miért jó, ha van? • Miben ügyesek a lányok és miben a fiúk? • Mi a feladata a családban az apának és az anyának? <p>A beszélgetéshez, válaszkereséshez ötleteket adnak a TK 31. oldalán található képek.</p>	TK
Feldolgozási javaslat	<p>1. Beszélgetés: Lánynak lenni – fiúnak lenni – játékos beszélgetés</p> <p>Alkossatok párokat! Minden párban csak fiúk vagy csak lányok legyenek! Fejezzétek be párotokkal a következő mondatot:</p> <p>Lányok: Azért jó lánynak lenni, mert...</p> <p>Fiúk: Azért jó fiúnak lenni, mert...</p> <p>Három okot találjatok!</p> <p>Ha elkészültetek, két pár alkosson négy fős csoportot! Négyen egyeztetek meg három okban, amivel mindenki egyetért!</p> <p>Ezután két négy fős csoport fogjon össze! Ott is egyeztetsetek 3 érvet!</p> <p>Amikor már nem lehet növelni a csoportot, a fiúk és lányok csoportja mondja el, mi az 3 érv, amellyel minden lány/fiú egyetértett.</p>	

2. Csak fiúknak – csak lányoknak

Mely tulajdonságok miatt szimpatikus egy lány, vagy egy fiú? A másik nemmel való kapcsolat gondolata kerül elő

MFEI 1., 2., 3)a feladatát oldják meg önállóan a tanulók, nem kell beszámolni az eredményről, a cél az, hogy maguk elgondolkodjanak a kérdésről

3. Fiúk a lányokról – lányok a fiúkról

Előzőleg írjuk fel a TK 31. oldalán lévő véleményeket kis kartonlapokra (a lányokról szólókat rózsaszín, a fiúkról szólókat kék színű lapra, vagy különböző színekkel)! Osszuk ki a lapokat a tanulók között! Olvassák fel, kinek milyen vélemény jutott, s egyetért-e vele, vagy sem. Végül megkérdezhetjük: Ti mivel egészítenétek ki a véleményeket?

4. Illemszabályok

Beszéljük meg a MFEI 4. feladata alapján, milyen illemszabályok vonatkoznak a fiúk és a lányok viselkedésére!

5. Aranymondás:

„Kérve kérlek titeket, Jeruzsálem leányai. Ne keltsétek, ne ébresszétek föl a szerelmet, amíg nem akarja!” (Én én 2,7)

Beszéljük meg: mit jelenthet ez a mondat?

Segítenek a TK-ben a piros szív melletti kérdések:

- Mi a szerelem?
- Miben különbözik a barátság a szerelemtől?
- Milyen tanácsot adnál egy veled egykorú lánynak vagy fiúnak a szerelemmel kapcsolatban?

Tegyünk hangsúlyt a beszélgetés során a következő gondolatokra:

Fontos, hogy:

- tartsd tiszteletben a másik embert, a másik ember érzéseit – a szerelem, a párkapcsolat
- nem játék, a másik ember nem játékszer, akit egyszer szeretünk, egyszer elhagyunk
- a szerelem ajándék, amit nem érdemes idő előtt elpazarolni
- beszélni tudj az érzéseidről, gondolataidról a szerelemmel kapcsolatban

6. Imádság fiúknak – imádság lányoknak

	Olvassuk fel a TK 31. oldalán található két imádságot! Beszéljünk ezekről az imádságokról: Éreztetek-e már hasonlót? Mely gondolatok segítenek nektek ezekből az imádságokból?	
	7. Énekjavaslat: Teremts bennem tiszta szívet... (Erőm és énekem az Úr: 130. ének)	
Munkáltatás		
Házi feladat	Aki tud, hozzon esküvői fotót a következő órára!	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Illemtan:

A fiúk és a lányok közötti kommunikációs formákról, a helyes viselkedésről, a másik nem tiszteletéről összeállíthatunk egy „Kis etikett”-et is. Használhatjuk a következő kiadványokat:

Dizseri Eszter: Illik, nem illik? Viselkedési tanácsok 12–18 éveseknek. Kálvin Kiadó, 2012
Paola Dessanti: A jólneveltség kézikönyve. Don Bosco Kiadó

Imádságra nevelés

<p>Fiú-lány imádság a) Csoportbontás A teljes csoportot fiú lány csoportokra bontjuk. (2-3 fős csoportokra) A TK 32. oldalán szereplő imádságokat két részre osztjuk a csoportok között. Feladatutasítás: Minden kiscsoport kap egy fél imádságot a tankönyvben szereplő imádságból. Ezt az imádságot egy felnőtt írta. De lehet, hogy ti más szavakkal mondanátok el ezeket a gondolatokat. Kérlek benneteket, hogy írjátok át a ti nyelvetekre.</p> <p>b) Imádság egymás között Feladatutasítás: A lány és a fiúcsoportok olvassák fel egymásnak külön-külön a megírt imádságokat.</p> <p>c) Imádság felolvasása mindenki előtt Feladatutasítás: Egy valaki a lányok és a fiúk közül olvassa fel az imádságot.</p>	műfaj megfogalmazás	kérő
	imádkozás	<ul style="list-style-type: none"> • kiscsoportok közösen • írásban • adott imádságot átírva
	csoport felosztása kapcsolódás hely fejlesztési terület hittanosok	egy fő hangosan felolvassa a közösen megfogalmazott imádságot, amit a többiek magukban követnek 2-3 fős fiú-lány kiscsoportok TK 32. o. óra közepe közös imádság írása
	hittanoktató eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • imádságot fogalmaznak • felolvasnak néhányan • magukban követik az imádságot
		kísér tankönyv füzet íróeszköz

Feldolgozáshoz:

Kiseb létszámú csoportban játszhatunk Ungame társasjátékot, a témához illeszkedő kérdésekkel. Az Ungame játék és nem játék egyszerre, nincs vesztes, csak a játék közbeni beszélgetés nyertesei lehetnek a játékosok. A játéktábla bizonyos mezői hozzászólásra, kérdésre, mások a hallgatásra, mások kérdés húzására adnak lehetőséget. Mindenki csak akkor beszélhet, ha sorra kerül. Akkor azonban biztosan szóhoz jut. Ez a játék segít abban, hogy a csoport csendesebb tagjai is kifejezzék gondolataikat, s hogy a tanulók megtanulják türelemmel meghallgatni egymást. Fontos, hogy itt nincs jó és rossz válasz, vélemények hangzanak el, amelyeket tiszteletben kell tartanunk. A játékvezetőnek is önfegyelmet kell gyakorolnia: ne szóljunk hozzá lépten-nyomon a felvetődő kérdésekhez, legjobb, ha mi is részt veszünk a játékban.

A társasjáték sok kérdést tartalmaz, amelyeket számos témában alkalmazhatunk a hittanórákon is. Írhatunk magunk is kérdéseket a játékhoz a választott témában, pl:

- Egyetértesz-e azzal, hogy a lányok hisztisek?
- Szerinted miben különbözik a barátság a szerelemtől?
- Van-e fiútestvéred? Ha nincs, szeretnéd-e, hogy legyen? Miért?

A tanulókat is megkérhetjük, hogy írjanak kérdéseket, és azokat is hozzáadhatjuk a kérdéskártyákhoz.

UNGAME szabályok, kártyák, tábla:

[https://www.velunkazisten.hu/ajanlo/UnGame - egy jatek melyet az elet szerzett](https://www.velunkazisten.hu/ajanlo/UnGame_-_egy_jatek_melyet_az_elet_szerzett)

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv (RÉ21): 548. dicséret 3. verse: Ó, szeretet áraszd ránk

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 49. 1. 3. 5. versei: A jöttöd miként várjam

Jézushoz Jöjjetek: 28. Áldott a férfi (+BS, DU)

Hittankönyv: 5. Hála, hogy itt e csöndes reggel (+BS, DU)